RUSKI INWALID

N°. 12.

WTOREK 16°. *Stycznia* 1817.

CZYLI

WIADOMOŚĆI WOJENNE.

Zawarcie. Wiadomośći krajowe. Roskaz dzienny J. C. M. Królewstwo Polskie. — Wiadomośći zagranniczne. Niemcy. Turcyia. Afryka. — Rozmaite wiadomośći.

WIADOMOSCI KRAJOWE.

Z Peterzburga.

W przeszłą sobotę to iest 13 t. m. obchódzono w tey stolicy dzień urodzenia *Nayiasnieyszey Cesarzowey* ELZBIETY ALEXIEJOWNY. O godzinie 11 przed południem znakomite obojey płci osoby, maiące pozwolenie bywania u Dworu, tudzież Sztab- i ber-Oficerowie Gwardyi i Armii, a o południu zagraniczni posłowie, Ministrowie, i Pełnomocnicy Państw sprzymierzonych uda isię do zimowey rezydencyi J. C. M. gdzie po wysłuchaniu nabożeństwa w pałacowey kaplicy, cały ten swietny orszak składał powinszowania *Nayiaśnieyszey Familii.* Wieczor tego dnia był zakończony w pałacu *Nayiaśnieyszego Pana* okazałym balem, danym w białey galeryi, na który było zaproszonych więcey 600 osob; gdy nastąpił czas wieczerzy, całe te liczne zgromadzenie wysokich osob udała się za *Nayiaśnieyszą Familią* do marmurowey sali; ustawione tam wielkie pomarańczowe drzewa, tudzież mnostwo naturalnych kwiatow przypominając zachwycający widok miłey wiosny, dawało doskonałe wyobrażenie świątyni Flory, i baieczne oney istnienie podobnym czyniło. Cała stolica nayrzęsistszym iaśniała swiatłem. W wielkim kupieckim klubie był dany wielki obiad, gdzie przy spełnieniu toastów zdrowia *Nayiaśnieyszey Familii* odzywały się trąby i waltornie. W wielkim zaś klubie tańcującym okazały i nadzwyczanie liczny bal zakończył dzień ten radosny.

Redaktor wojennych wiadomośći tegoż dnia samego od *Nayiaśnieyszey Cesarzowey* MARYI TEODOROWNY ktorey sczodrobliwa prawica nie przestańnie wylewa dobrodzieystwa, miał sczęscie odebrać tysiąc rubli dla Inwalidow.

Roskaz dzienny J. C. M.

NAYIASNIEYSZY CESARZ JEGOMOSC w obecnośći swoiey w St. Peterzburgu dnia 12° stycznia 1817 Roku następujący raczył oddać roskaz.

Postępują na wyższe stopnie: W Artylery Gwardyi: Czwartey bateryiney roty Chorąży vo Kruz na stopień Podporucznika, oraz 1. lekkie roty Rodzanko 1. na tenże stopień. *W Polow Artyleryi Konnych rot: z Poruczników post pują na stopnie Sztabs-Kapitanow:* 1. Charł mow, 5. Pawłow, 7. Porucznik i Adjutant cał Artyleryi Glinka zostawując go przy dawnym ob wiązku, 6. Łoweyko do 14. konney roty, 1

Ryman 3, 18. Baron Wolf, 24. Amuzyn, 26. Swieczyn, 27. Cebrykow, 28. Czadin. *Bateryinych rot:* 5. Ałymow, 27. Kozadajew, 31. Buchało, 37. Arystow 1, i Adjutant Generał-Majora Achwerdowa Somczewski z zostawieniem przy pierwszym obowiązku, 42. Tyszkow, i Gurjew, 45. Porucznik i Adjutant Generała od Artyleryi Hrabiego Arakczejewa Kożyn zostawując go przy pierwszym obowiązku. *Lekkich rot:* 11. Deboar do 17. brygady, Krzywobłocki 2, i Krzywobłocki 1 do 3. brygady, 12. Sobolew do 62 lekkiey roty, 15. Nagibin do 58. bateryiney roty, 19. Jurjew do 20. brygady, 25. Raticew, 38. Tarasow 1, 39. Czerkasow, 41. Sumarokow, 50. Dudin, 61. Miczkow. *Pontonnych rot:* 2. Mazaraki, 3. Kulmin do 59. bateryiney roty, 13. Geycych do 4. pontonney roty, 16. Nekludow do 53. bateryiney roty. *Konnych rot: s Podporuczników na stopnie Poruczników:* 3. Ranicki do 1. konney roty, Zacharzewski do 11. konney także, 4. Baron Wolf do 18. konney, 5. Bobylew, 14. Eyler, i Adjutant Generał Majora Merlina Smagin 1 z zostawieniem przy pierwszym obowiązku, 16. Kostyr, 20. Ganiczew 1, 21. Lewszyn, 22. Kalinowski do teyże samey roty, Kuźmiński do 19. konney roty, 26. Horainow do 24. konney roty. *Bateryinych rot:* 6. Bibikow, i Babuszkin, 7. Adjutant Generał-Majora Lewensztern a Sygunow 1 zostawując go przy pierwszym obowiązku a przenosząc do 22. konney roty, 38. Karłgow, 40. Beljaninow do Swedburgskiey bombardyiney roty, 43. Weyde do 59. bateryiney roty, 58. Makaliński, 62. Bykow 2. *Lekkich rot:* 5. Wydrychow, i Rodionow 1, 11. Bielicz, 13. Grawe 1, 17. Ułanow, 25. Seweryn, 26. Konstantynow, 29. Simborski do 4. pontonney roty, 30. Mamajew, i Adjutant Generał-Majora Grawe Grygorowicz zostawując go przy pierwszym obowiąsku, 38. Nadein, 39. Ruchladka, 42. Adjutant Generał-Majora Eylera Nikitin zostawując go przy pierwszym obowiąsku, a przenosząc do 60 lekkiey roty, 43. Dmitrenko, 58. Pastuchow; 59. Kostylew, 61. Eremejew, 62. Serkow. *Pontonnych rot:* 1. Astafiejew 1, 3. Nieledinski, i Agłaymo, 8. Łohwinow, 21. Pietrow, 22. Ostrecow. *Z Chorążych na stopnie Podporuczników: w Konnych rotach:* 1. Herbel, 2. Szreyer, i Rezwoy, 5. Piczugin 1, 11. Sztryk, 16. Trafontjew 2, i Han 1, 18. Czagin, 22. Gregorowicz-Barskoy, i Brene, 24. Durnow, 26. Ewnow, 27. Smiagin, 30. Iwanow 8. *Bateryinych rot:* 6. Linkiewicz, 6. Nowicki, 10. Piwowarow, i Zaborowski, 11. Miedincow, 15. Tomaszewski do 17. brygady, 17. Ciedeonow 1, 18. Maliczkin, 28. Kazilbaszew do 60 lekkiey roty, 29. Moskiewski Bau-Adjutant, Alexiejew zostawując go przy pierwszym obowiązku, 33. Graznow 1, 35. Kontin, i Berndorf, 36. Prokopow, 37. Kniazienc do 20 brygady, 38. Szarygin, 39. Argun, 40. Rezwoy, 45. Ber, 46. Makiejew, i Cydelman, 52. Siganow, i Browcyn, 61. Zamatajew, 62. Diunant i Janysz. *Lekkich rot:* 5. Czupati, 6. Woronszczykow i Kazarynow, 18. Bałakirew 2, 20. Fedorow, i Kaszkarow, 26. Zurawskoy, 29. Karłowicz, 34. Tychmeniew 2 i Dubowik, 43. Kupryianow, i Sobolewski, 44. Alexiejew, Tresczenikow, i Mielnicki, 46. Babikow do 60 Bateryiney roty; 47. Wonlarski i Simanowski, 56. Zaycow do 60 lekkiey roty, 57. Burmin, 59. Tryfanowski, 61. Mataftin. *Pontonnych rot:* 5. Smolannikow, 7. Kryskow, i Sawicki, 16. Zabrodin do 8. pontonney roty, 17. Hanzer, 18. Jazwicki, i Szulten, 19. Petrow do 5. pontonney roty; 20. Sipayło do 5. pontonney roty, 21. Sakowicz, 22. Grocki-Sieniutowicz, 24. Gregorowicz. *Uwalniają się ze służby s przyczyny słabości zdrowia: w korpusie Feldjegerow:* Pomienionego korpusu Podporucznik Jordan, s przeniesieniem go do ciała dyplomatycznego, i s podwyższeniem stopnia.

Królewstwo Polskie.

Z Warszawy dnia 7° stycznia.

Dyrekcya Generalna Loteryy Kraiowych Królewstwa Polskiego.

Podaie do powszechney wiadomości, iż gdy zebrana summa za sprzedaż losów do loteryi na dobra *Tyszowce* ustanowioney, nie iest ieszcze dostarczaiącą na zaspokoienie wszelkich do teyże loteryi przywiązanych obowiązków, a mianowicie na zabezpieczenie należney kredytorom, na dobrach *Tyszowce* hypotekowanym, satysfakcyi, a z tego powodu termin ciągnienia wspomnioney loteryi na dzień 31 grudnia ustanowiony i ogłoszony, mieysca mieć nie może; na mocy postanowienia Namiestnika Królewskiego pod dniem 17 b. m. zapadłego, termin ciągnienia rzeczoney loteryi po raz ostatni do dnia 30 kwietnia 1817 roku, pod następnymi warunkami przedłużonym został: 1° Posiadaczom losów za gotowe pieniądze kupionych, wolno będzie przez cały miesiąc styczeń 1817 roku pieniądze stawione, za zwrótem losów u właściwych kollektorów, na powrót bez żadney straty

odebrać. Ci zaś, którzy posiadsią losy płatne do losów bezpłatnych należące, gdy sobie życzą zwrotu pieniędzy, razem tak płatne, iak i bezpłatne losy, zwrócić są obowiązani, a pieniądze iedynie za losy płatne odbiorą. — 2° Gracze, którzyby w przeciągu wspomnionego miesiąca, stawek swych nie odebrali, uważani będą iako pozwalaiący dobrowolnie, aby stawki ich aż do przedłużonego ninieyszem postanowieniem terminu, pozostały.

W Warszawie dnia 27 grudnia 1816.

Kochanowski D. L. K.

Straszak S. J. D.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

Niemcy.

Z Frankfortu 6 stycznia pod artykułem z Wiednia.

Dokończenie postanowień Króla Obojey Sycylii.

Artykuł 7. Pomienieni Dyrektorowie, czy to w pierwszym czy w drugim przypadku, będą wybierani s pomiędzy Naszych poddanych z jakiey kolwiek prowyncyi Naszego państwa, jak to już postanowiono było względem Sycylii co do dawnych *Konsultorow*, *Konserwatorow*, i Sekretarzów rządowych, na których teraz mieysce naznaczeni są pomienieni Dyrektorowie.

Artykuł 8. Sprawy Sycyliyczyków zawsze będą sądzone, nawet w ostatniey instancyi, przez trybunały Sycyliyskie. Z tey więc przyczyny ustanowiony będzie w Sycylii *Naywyższy trybunał sprawiedliwości*, który będzie wyższy nad wszystkie inne instancye istnieiące na tey wyspie, i w żadnym względzie niezawisły od żadnego s trybunałów znaydujących się s tey strony ciaśniny, wzajemnie i trybunały s tey strony ciaśniny nie zawisłe będą, od juryzdykciow s przeciwney strony znaydujących się, kiedy rezydencya nasza będzie na wyspie. Organizacyia pomienionych dwóch naywyższych trybunałów oddzielnym określoną będzie postanowieniem.

Artykuł 9. Obalenie praw lennych ma mieysce w Sycylii tak, iak w innych częściach Naszego państwa.

Artykuł 10. Oznaczemy każdego roku jak wiele Sycylia ma wnosić na wydatki odmienne państwa, i uczyniemy rozdział takowey summy, s tym zawsze warunkiem aby ta summa nieprzechodziła 1,847,687 *Uncyi*, i 20 *Tari*, jaka była naznaczona w 1813 roku przez Parlament co do dochodów s Sycyli. Pod żadnym warunkiem nie będzie można naznaczać wyższey summy bez zezwolenia Parlamentu.

Artykuł 11. Każdego roku odtrąconą będzie od pomienionay ilości summa niemnieysza nad 150,000 *Uncyi* i obróconą będzie na opłacenie długów bez procentnych, oraz na opłacenie pozostałych procentów od długów za które się procent powinien płacić, aż do tego momętu póki i długi i procenta nie będą zupełnie opłacone; kiedy zaś te oba długi zaspokojone będą, ta summa będzie przeznaczoną do sformowania funduszu, któryby potym umorzył dług Sycyliyski.

Artykuł 12. Do czasu nim ogólne urządzenie organizacyi państwa Obojey Sycylii nastąpi, i będzie ogłoszone, wszystkie interessa, i wymierzanie sprawiedliwości powinne iść trybem do tąd używanym.

My chcemy, i roskazujemy, aby ninieysze prawo ustanowione przez Nas, zgodzone przez naszą radę oraz Ministra stanu interessów łaski, i sprawiedliwości, podpisane przez naszą radę, i Kanclerza Ministra Sekretarza państwa, wciągnięte w regestr, i zachowane w kancellaryi jeneralney Naszego królewstwa Obojey Sycylii, było ogłoszone ze wszelką uroczystością zwyczayną, i aby od momętu ogłoszenia było wykonywane. Kanclerz Nasz Minister królewstwa Obojey Sycylii ma szczególnie poruczone sobie ogłoszenie pomienionego prawa. *Caserta 12 grudnia 1816 roku.*

Ferdinand.

S Frankfortu 5. stycznia.

Xiąże Rohan, Feld-Marszałek w służbie Austryackiey, przybył tu wczora z Xiężną swoją małżonką.

S Kassel 2° stycznia.

Tayny Radzca i Szambelan *Lepel* nadzwyczayny Poseł i pełnomocny Minister J. K. M. przy Dworze Austryackim, iest utwierdzony w tymże samym dostojeństwie i przy Dworze Bawarskim; Radzca zaś legacyi *Kocher* mianowany iest posłem do *Munich.*

Turcya.

S Konstantynopola 26 grudnia.

Uzbrajają w Porcie tuteyszym dwie korwety które Sułtan przeznacza w podarunku do *Tunis* i do *Algieru*, na zawdzięczenie za odebrane s tamtąd prezenta, podarunek takowy dawno już był przed się wzięty, i miał bydz posłanym iescze przed ostatnim pamiętnym wydarzeniem w Algierze. 14° t. m. Wielki Wezyr był z wizytą u Kapitana Baszy. 24° Sultan Jegomość w towarzystwie

Wielkiego Wezyra i całego Ministerstwa był przytomny spusczaniu okrętu.

A F R Y K A.

Z Algiera 1 grudnia.

Dey z niezmordowaną zaymuie się spiesznoscią aby zatrzeć ślady woyny w Algierze, wszystkie domy które ucierpiały od bomb nieprzyiacielskich, inną zupełnie przyięły postać. Flotylla składaiąca się s trzech fregat każda od 24 do 30 maiąca harmat, oraz z dwónastu kanonierskich łodek, zupełnie iest wyporządzona.

ROZMAITE WIADOMOSCI.

Podług kalendarza dworskiego w Anglii na rok 1817, gabinet składa sie z następuiących Ministrów: Pierwszy Lord Izby Skarbu, Hrabia *Liverpool;* Lord Kanclerz, Lord *Eldon*; tayny Zachowawca pieczeci, Hrabia *Westmoreland*; Prezes Rady, Hrabia *Harowby*; trzech Sekretarzy Stanu: wydziału wewnętrznego Vice-Hrabia *Sidmouth*; zewnętrznego Vice-Hrabia *Bathurst*; Kanclerz Izby Skarbu, Mikołay *Vansittart*; pierwszy Lord Admiralicyi, Vice-Hrabia *Melville;* Generał artylleryi Hrabia *Mulgrave*; Prezes Biόra Kontroli, Jerzy *Canning*; Kanclerz Xięztwa *Lancaster*, Karol *Bathurst*; Naczelny Dyrektor mennic, *Wellesley-Pole.*

Angielski Hrabia *Stanhope*, zszedł z tego świata w 64tym roku. Krewny był Ministra *Pitt*, lecz rzadko obstawał za iego zdaniem w Parlamencie. Pracował on nad ogromnym zbiorem Statutów Angielskich. Mechanika i kunszta wiele mu są winne.

W *Manchester* (w Anglii) spaliła się znana, wielka rękodzielnia bawełnicy Pana *Albion Millis*, niewiadomo czyli przypadkiem, czyli przez podłożenie ognia; szkoda wynosi 25,000 funt szt.

Król Angielski powiedział przed kilku laty do swego Kamerdynera: Nasi prawnicy tyle znaią prawa co ty i ia; lecz za to znaią się bardzo na processach.

Podług doniesień prywatnych z Drezna, głoszono tamże, że Nayiaśn. Król Saski miał zamiar kazać wystawić pomnik s. p. Xięciu Józefowi *Poniatowskiemu* nad rzeką *Elsterą*, w mieyscu, gdzie Wódz ten dni swoie zakończył.

Sąd umarłych w Londynie stanowiąc względem umarłego z głodu znalezionego na ulicy, lubo się przekonał, że ów człowiek umarł istotnie z głodu, na uwagę iednak iednego z członków, żeby to hańby im nie czyniło, wydał następuiący wyrok: *N. N. umarł z Bożey woli.*

Nieiaki *Odi*, na przedmieściu *S. Antoniego* w *Paryżu*, chcąc w kawiarni swoiey miewać tylko same *znakomite* osoby, kazał nadedrzwiami umieścić złotemi literami następuiący napis:

Odi profanum vulgus et arceo!

Na przedmieściu *S. Jakóba* w *Paryżu*, dway żołnierze, maiąc tornistry na plecach, wstąpili do sklepu sprzedaiącey owoce, i prosili ią, aby im pozwoliła wypocząć. Gospodyni wszedłszy z niemi w rozmowę, powiedziała: że iey syn był żołnierzem; że od pięciu lat nie miała o nim żadney wiadomości, a gdy dodała ze łzami: *Zmarzł zapewne powracaiąc z Moskwy* — zawołał z uniesieniem ieden z żołnierzy: *Nie zmarzł matko, i oto masz go w twoiém obięciu!* (Był on istotnie iey synem.)

W *Medyolanie* wyszło pismo pod tytułem: *Wyrok Europy ó Pani* Catalani.

Na rzeczce *Gola* (w Anglii) wystawiono most z *drutu mosiężnego;* może on na raz unieść 30 do 40tu osób.

Chateaubriand udaiąc prześladowanego, chce się przenieść do Anglii.

Talleyrand (podług gazet Angielsgich) dla dania sobie pozoru *Naczelnika stronnictwa*, naymuie codziennie mnóstwo karet, kabryoletów i t. d., które otaczaią w obszernym zakresie pałac iego.

W zbiorze myśli, umieszczonym w iedney z literackich gazet Niemeckich znayduie się następuiąca: «Natura nie mówi do mnie: *Bądź ubogim!* Ani mi też rozkazuie: *Bądź bogatym!* Lecz w każdey chwili woła głos z głębi serca mego: *Bądź Niepodległym!*

Jedenaście teatrów w Paryżu miały dochodu w roku 1815 — 4,662,705 franków.

Odkryto w Indyiach Wschodnich drzewo dosyć wzniosłe, którego liście bardzo wielkie, obficie indigo wydaią. Na iednem z posiedzeń Akademii Królewskiey nauk w Paryżu, P. Jaume de St. Hilaire czytał obszerną rosprawę o tem nader interessuiącem drzewie, i o sposobie wyprowadzenia z liści iego indigo. Drzewo to rośnie za równo na buyney, iak na iałowey ziemi; nie szkodzi mu ani susza, ani wilgoć.

w St. Peterzburgu, w Drukarni Karola Kraya.